

ÎNCHEIERE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând cererea depusă de Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, cu privire la strămutarea spre o instanță de același grad, pentru judecare în ordine de apel, a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugen Popovici împotriva Larisăi Popovici cu privire la desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Larisa Popovici împotriva lui Eugen Popovici cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, precum și a cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 19 mai 2020, Eugen Popovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Larisăi Popovici, solicitând desfacerea căsătoriei încheiate cu Larisa Popovici, la 13 septembrie 2008, înregistrată la Oficiul Stare Civilă Fălești, sub nr. 106 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 02 septembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.23), Larisa Popovici a depus cerere reconvențională, contrasemnată de avocatul Vasile Lungu, împotriva lui Eugen Popovici, solicitând desfacerea căsătoriei încheiate cu Eugen Popovici, la 13 septembrie 2008, înregistrată la Oficiul Stare Civilă Fălești, sub nr. 106, determinarea domiciliului copilului minor XXXXX Popovici, născut la XXXXX cu mama Larisa Popovici, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX Popovici, născut la XXXXX, în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri, începând cu 02 septembrie 2020 până la atingerea majoratului, încasarea sumei de 1400 de euro, ce reprezintă 50% din valoarea contractului încheiat la 26 iunie 2020 între Liceul teoretic „Orizont” și Larisa Popovici și încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

Prin încheierea din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a restituit capătul de cerere cu privire la încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor; s-a respins cerința cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii reconvenționale; nu s-a dat curs cererii reconvenționale și s-a acordat termen până la 26 octombrie 2020 pentru plata taxei de stat în sumă de 40 de lei pentru capătul de cerere de desfacere a căsătoriei și în sumă de 100 de lei pentru determinarea domiciliului copilului minor.

Prin încheierea protocolară din 09 noiembrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a primit spre examinare cererea reconvențională concomitent cu cererea inițială.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu și s-a casat încheierea din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, în partea restituirii cererii privind încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor, cu remiterea în aceeași instanță, în același complet la etapa primirii pe rol.

Prin încheierea din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a respins cerința avocatului reclamantului Eugen Popovici, Ludmila Ouș, cu privire la separarea pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor, formulată în cadrul cererii reconvenționale depuse de Larisa Popovici împotriva lui Eugen Popovici.

Prin încheierea din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a primit în procedura cerința cu privire la încasarea cheltuielilor suplimentare de studii, formulată în cadrul cererii reconvenționale depuse de Larisa Popovici împotriva lui Eugen Popovici.

Prin hotărârea din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a admis parțial atât acțiunea de bază, cât și cererea reconvențională și s-a desfăcut căsătoria încheiată între Eugen Popovici și Larisa Popovici (anterior Gherbovțan), la 13 septembrie 2008, înregistrată la OSC Fălești sub nr. 106 la 13 septembrie 2008; s-a încasat de la Larisa Popovici și Eugen Popovici taxa de stat pentru eliberarea certificatului de divorț în cuantum de 100 de lei de la fiecare; s-a determinat domiciliul copilului minor comun XXXXX Popovici, născut la XXXXX, cu mama Larisa Popovici; s-a încasat de la Eugen Popovici în beneficiul Larisei Popovici pensia de întreținere a copilului minor comun, XXXXX Popovici, născut la XXXXX, în mărime de $\frac{1}{4}$ din toate veniturile sale, lunar începând cu 02 septembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către copil; totodată, s-a indicat că hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere urmează a fi executată imediat, titlul executoriu urmând a fi eliberat la cererea reclamantei; s-a încasat de la Larisa Popovici în beneficiul lui Eugen Popovici cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 2000 de lei; în rest, au fost respinse ca fiind nefondate cerințele înaintate atât acțiunea de bază, cât și cea reconvențională.

La 29 aprilie 2021, prin intermediul poștei (f.d.97), Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor și a cheltuielilor de judecată, examinarea cauzei în fond cu emiterea unei noi hotărâri pe aceste capete de cerere.

La 04 august 2021, Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, a înregistrat apel motivat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Prin încheierea din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinare apelul declarat de Larisa Popovici împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a intentat procedura de apel.

La 23 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.132-136), Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, a depus cerere în temeiul art. 43 alin.(2) lit.f) Cod de procedură civilă, solicitând strămutarea la o altă instanță de judecată egală în grad pentru examinarea apelului declarat de Larisa Popovici împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

În motivarea cererii de strămutare s-a invocat că, apelul declarat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, urmează a fi strămutat la o altă instanță de judecată egală în grad, pentru examinarea obiectivă și imparțială a litigiului, din considerentul că, avocatul intimatului este Ludmila Ouș, care a activat anterior în funcția de judecător în cadrul Curții de Apel Chișinău, iar intimatul este angajat al Judecătorei Orhei, sediul Central.

Totodată, a menționat că, solicitarea de strămutare este dictată de faptul că există o bănuială rezonabilă precum că completul de judecată format din președintele completului, judecătorul Maria Guzun, judecători Ala Malîi și Ina Dutca, desemnat să examineze apelul declarat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, va fi părțitor, având anterior calitatea de judecător a Ludmillei Ouș în cadrul aceleiași instanță de judecată. Astfel, pentru excluderea a oricărei suspiciuni, bănuielei, a considerat oportun strămutarea cauzei.

Cu referire la Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, a indicat că principiile cu privire la independența justiției au menirea de a asigura și de a promova independența justiției. Principiile sunt menite să stabilească standarde pentru conduita etică a judecătorilor. Rostul lor este de a-i ghida pe judecători și de a oferi corpului judiciar un cadru de reglementare a conduitei judiciare. Aceste principii au de asemenea menirea de a-i ajuta pe membrii puterii executive și ai puterii legislative, precum avocați și publicul în general să înțeleagă mai bine și să sprijine membrii puterii judiciare. Aceste principii pornesc de la premisa că judecătorii sunt responsabili de conduita lor în fața unor instituții anume create pentru a asigura respectarea standardelor judiciare, instituții ce sunt ele însele independente și imparțiale și de la premisa că aceste principii au fost stabilite pentru a completa regulile legale și deontologice existente față de care judecătorii sunt supuși și nu să le substituie.

Independența justiției este premisa statului de drept și o garanție fundamentală a procesului echitabil. În consecință, judecătorul va apăra și va servi ca exemplu de independență a justiției, atât sub aspect individual, cât și sub aspect instituțional. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare. Ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul prin care se ajunge la aceasta.

De asemenea, a indicat că, la nivel național Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului, aprobat prin hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr. 8 din 11 septembrie 2015, este cel care reglementează principiul imparțialității.

La fel, în susținerea cererii privind strămutarea cauzei s-a referit la practica Curții Europene a Drepturilor Omului care s-a pronunțat despre imparțialitatea judecătorilor, în cauza Kyprianou împotriva Cypru (73797/01, hotărârea din 15 decembrie 2005, § 121), au fost rezumate principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Curtea a reiterat, în primul rând, că într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul

procedurilor penale. În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri. Astfel, Curtea în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea Grieves împotriva Marii Britanii, 16 decembrie 2003, 57067/00). În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea Castillo Algar împotriva Spaniei și Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și Wettstein împotriva Elveției). În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa. În acest sens, s-a reținut că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58).

Studiind materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de strămutare a cauzei civile spre o altă instanță de același grad pentru judecare în ordine de apel, din următoarele considerente.

Inițial Colegiul notează că, prezenta cauză civilă se află spre judecare în Curtea de Apel Chișinău în ordine de apel ca urmare a contestării cu apel a hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, de către Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu (f.d.95-97, 107-109).

Prin cererea formulată în temeiul art. 43 alin.(2) lit.f) Cod de procedură civilă, Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, în esență, a pretins că avocatul intimatului, Ludmila Ouș, anterior a activat în funcția de judecător în cadrul Curții de Apel Chișinău, iar intimatul este angajat al Judecătoriei Orhei, sediul Central, precum și că, solicitarea de strămutare este dictată de faptul că există o bănușială rezonabilă precum că completul de judecată format din președintele completului, judecătorul Maria Guzun, judecătoria Ala Malîi și Ina Dutca, desemnat să examineze apelul declarat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, va fi părtinitor, având anterior calitatea de judecător a Ludmillei Ouș în cadrul aceleiași instanțe de judecată.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit.f) Cod de procedură civilă, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.;

În temeiul alineatului 4 al aceluiași articol, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Pornind de la premisa că temeiul instituit la art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de procedură civilă se bazează pe necesitatea diminuării atitudinii părtinitoare a judecătorilor, precum și că acest temei nu are legătură cu cazurile de incompatibilitate sau de recuzare a judecătorilor, Colegiul accentuează că, Larisa Popovici, prin intermediul avocatului Vasile Lungu, nu a adus instanței anumite rațiuni obiective din care s-ar deduce o eventuală părtinire a judecătorilor Curții de Apel Chișinău.

Or, Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, a pretins că completul de judecată a Curții de Apel Chișinău, format din președintele completului, judecătorul Maria Guzun, judecători Ala Malîi și Ina Dutca, desemnat să examineze apelul declarat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, va fi părtinitor, având anterior calitatea de judecător al Ludmillei Ouș, avocatul intimatului.

Aici Colegiul precizează că, prin fișa de repartizare a dosarului, la 02 septembrie 2021, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, în temeiul dispoziției Curții de Apel Chișinău nr. 29 din 22 iulie 2021, cauza a fost repartizată repetată judecătorului Ion Țurcan (f.d.112), care este membru al completului de judecată nr.3, constituit inclusiv din judecătorii Ana Panov și Liuba Pruteanu, conform dispoziției nr. 48 din 30 decembrie 2020 a Președintelui Curții de Apel Chișinău (extras, f.d.113).

Astfel, încheierea din 09 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a acceptat spre examinare apelul declarat de Larisa Popovici împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a intentat procedura de apel, a fost pronunțată de completul de judecată constituit din judecătorii: Ana Panov, președinte, judecători Liuba Pruteanu și Ion Țurcan (f.d.114).

Subsecvent, judecătorii Curții de Apel Chișinău, Maria Guzun, Ala Malîi și Ina Dutca, nu sunt membri ai completului de judecată desemnat pentru examinarea cauzei în ordine de apel

În altă ordine de idei, Colegiul notează că, temeiul de strămutare a cauzei prevăzut la art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de procedură civilă constituie un mijloc de asigurare a imparțialității judecătorilor la soluționarea cauzei civile. Circumstanțele cauzei pot servi drept temei pentru a fi considerate că poate fi știrbită nepărtinirea judecătorilor, dacă acestea se referă la instanța de judecată ca instituție publică. În ceea ce vizează calitatea participanților la proces, strămutarea cauzei poate avea loc dacă participanții la proces au fost sau se află în anumite legături comune cu toți judecătorii.

Alegațiile redată în cererea de strămutare nu pot motiva părtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Maria Guzun, Ala Malîi și Ina Dutca, în sensul pretins, în situația în care aceștea nici nu sunt membri ai completului de judecată ce urmează a examina cauza civilă în ordine de apel. Or, dosarul a fost supus unei repartizări repetate la 02 septembrie 2021, conform dispoziției Curții de Apel Chișinău nr. 29 din 22 iulie 2021 (f.d.112), fiind desemnat un alt complet de judecată.

La fel, nu poate servi ca temei de admitere a cererii de strămutare nici faptul deținerii anterior a funcției de judecător de către Ludmila Ouș, avocatul intimatului Eugen Popovici, precum nici faptul că ultimul este angajat al Judecătoriei Orhei, sediul Central, în situația în care judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii.

Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii și iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.

Or, aceste criterii caracteristice judecătorului, purtător al puterii judecătorești, sunt menționate expres în art. 1 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995.

De asemenea, Colegiul relevă că, nu există motive întemeiate, justificate prin probe concludente, pertinente, ce ar putea arăta la eventuale bănuieli de nepărtinire a judecătorilor prin prisma circumstanțelor cauzei sau de calitatea participanților la proces la examinarea cauzei în ordine de apel, în sensul pretins.

Însăși cauza civilă se află spre examinare în ordine de apel în procedura unui complet de trei judecători, constituit în conformitate cu art. 46 alin. (2) Cod de procedură civilă, care prevede expres că în instanță de apel, cauzele se judecă de un complet compus dintr-un judecător (președinte al ședinței) și alți doi judecători.

Mai mult, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în jurisprudența sa reliefa că imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind parțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile.

Concomitent, art. 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar” redactate de Națiunile Unite în 1985 stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestanța postului lor și imparțialitatea și independența sistemului juridic”.

De altfel, însăși Larisa Popovici, în numele căreia acționează avocatul Vasile Lungu, în cererea de strămutare s-a referit inclusiv la Principiile de la Bangalore, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind imparțialitatea judecătorilor, din care este evident că bănuială este decisivă dacă este obiectiv justificată.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de strămutare formulată de către Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, cu restituirea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru judecare în ordine de apel.

În conformitate cu art. 43 alin.(2) lit.f), alin.(4), art. 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Larisa Popovici, reprezentată de avocatul Vasile Lungu, cu privire la strămutarea spre o instanță de același grad, pentru judecare în ordine de apel, a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugen

Popovici împotriva Larisăi Popovici cu privire la desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Larisa Popovici împotriva lui Eugen Popovici cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, precum și a cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se restituie Curții de Apel Chișinău prezenta cauză civilă pentru judecare în ordine de apel.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat